

บททวนนัตถิกทฤษฎี ๑๐ อย่าง ep 149

นัตถิ ทินนัง
อัตถิ ทินนัง

ทานที่บุคคลให้แล้ว ย่อมมีผล แต่มีจกาทฤษฎีถือว่าวิบากที่เป็นผลของ
ทานที่ให้แล้วนั้นไม่มี ปฏิเสธเจตนากรรม เจตจำนงใจตั้งใจในการที่
จะให้ทาน ด้วยความไม่โลภไม่โกรธ ปัญญา

ตัวบุคคลเป็นกลุ่มนามธรรมที่สามารถให้ผล การให้ผลของบุคคลสามารถ
ให้ผล ในระดับจิตใจก็ได้ ระดับบุคลิกภาพก็ได้ ในระดับแห่งการได้ลาภ
ยศสรรเสริญ สังคมสิ่งแวดล้อมก็ได้

ส่วนของทาน ทั้งทานมัย บัตติทานมัย บัตตานุโมทนามัย ล้วนมีผล
ทั้งหมด

แม้การให้ทานที่เป็นฉันทะทานัง โทสะทานัง โมหะทานัง
เป็นต้น ก็ยังมีผล แต่ให้ผลที่เป็นไปในวิภูฏะ

การให้ทานด้วยศรัทธา จิตที่ผ่องใสจัดแจงให้ผลรูปธรรม
งดงาม ของกินของใช้เลิศประเสริฐ

การให้ด้วยความเคารพนอบน้อมแปลว่า ไนนั้นมือปายณะ
มาด้วย เป็นกลุ่มศีล

ให้ด้วยศรัทธา

มีผลให้ได้ของดี ประณีต

ให้ด้วยความเคารพนอบน้อม

มีผลให้บุตรหลานบริวารเชื่อฟัง

ให้กาลทาน

มีผลให้สมปรารถนา

การเกิดเป็นมนุษย์

เกิดมาด้วยกุศลกรรมบท เป็นเจตนากรรมที่มาจากกุศล
ที่เราอดพ้นออกมาจากครรภ์ได้ก็ต้องอาศัยบุญที่นำเรามาเกิด
พ่อแม่ปู่ตา ย่า ยาย ที่มาสัมพันธ์ จึงมีคุณกับเราทั้งสิ้น ตามสถานะ
ของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน

บุคคลที่ปฏิเสธว่ากุศลกรรมบทไม่มี ผลของกุศลกรรมบท
ไม่มี เพราะฉะนั้น บุคคลเหล่านั้นย่อมปฏิเสธคุณธรรมที่ยิ่ง
กว่ากุศลกรรมบทคือ อริยมรรค อริยผล เขาย่อมปฏิเสธด้วย
บุคคลเหล่านั้นเป็นมิจจาภิภูจิ ทั้งที่คุณธรรมเหล่านั้นมีอยู่และ
บุคคลที่เข้าถึงได้เหล่านั้นมีอยู่

จูฬกัมมวิภังคสูตร

[๕๘๐] สุภมาณพ โตทยยนบุตร พอนั่งเรียบร้อยแล้ว ได้ทูลถาม พระผู้มีพระภาคดังนี้ว่า ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ อะไรหนอแล เป็นเหตุ เป็นปัจจัย ให้พวกมนุษย์ที่เกิดเป็นมนุษย์อยู่ ปรากฏความเลวและความประณีต คือ มนุษย์ ทั้งหลายยอมปรากฏมีอายุสั้น มีอายุยืน มีโรคนาน มีโรคน้อย มีผิวพรรณทราม มีผิวพรรณงาม มีศักดิ์น้อย มีศักดิ์มาก มีโภคะน้อย มีโภคะมาก เกิดใน สกกุลต่ำ เกิดในสกกุลสูง ไร้ปัญญา มีปัญญา ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ อะไรหนอแล เป็นเหตุ เป็นปัจจัย ให้พวกมนุษย์ที่เกิดเป็นมนุษย์อยู่ ปรากฏความเลวและความ ประณีต ฯ

[๕๘๑] พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดูภรมาณพ สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็น ของตน เป็นทายาทแห่งกรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรม เป็นที่พึ่งอาศัย กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้เลวและประณีตได้ ฯ

จูฬกัมมวิภังคสูตร

กรรมดำ

1. เหตุที่ทำให้อายุสั้น เพราะฆ่าสัตว์
2. เหตุที่ทำให้มีโรคนาน เพราะเบียดเบียนสัตว์
3. เหตุที่ทำให้มีผิวพรรณทราม เพราะเป็นผู้มักโกรธ
4. เหตุที่ทำให้มีอำนาจน้อย เพราะมีใจริษยา
5. เหตุที่ทำให้เป็นคนยากจน เพราะเป็นคนตระหนี่ ไม่เคย บริจาค
6. เหตุที่ทำให้เกิดในตระกูลต่ำ เพราะเป็นคนไม่มีสัมมา คารวะ
7. เหตุที่ทำให้เกิดเป็นคน โง่เขลา เพราะเป็นคนไม่ใฝ่ศึกษา

กรรมขาว

1. เหตุที่ทำให้อายุยืน เพราะไม่ฆ่าสัตว์
2. เหตุที่ทำให้มีโรคน้อย เพราะไม่เบียดเบียนสัตว์
3. เหตุที่ทำให้ผิวพรรณผ่องใส เพราะเป็นผู้ไม่โกรธ
4. เหตุที่ทำให้มีอำนาจมาก เพราะมีใจไม่ริษยา
5. เหตุที่ทำให้เกิดในตระกูลสูง เพราะเป็นคนมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตน
6. เหตุให้เป็นคนร่ำรวย เพราะเป็นคนมีน้ำใจ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น
7. เหตุที่ทำให้เกิดเป็นคนมีปัญญา เพราะเป็นคนใฝ่หาความรู้ สนใจเรื่องบาปบุญ

สัมมาทิฏฐิสูตร

๙. สัมมาทิฏฐิสูตร

ว่าด้วยความเห็นชอบ

[๑๑๐] ข้าพเจ้าได้สดับมาแล้วอย่างนี้:-

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิก-
*เศรษฐี เขตพระนครสาวัตถี ณ ที่นั้น ท่านพระสารีบุตรเรียกภิกษุทั้งหลายแล้ว ภิกษุพวกนั้น
รับคำท่านพระสารีบุตรแล้ว ท่านพระสารีบุตรได้กล่าวคำนี้ว่า ดูกรท่านผู้มีอายุทั้งหลาย **ที่เรียกว่า**
สัมมาทิฏฐิ ด้วยเหตุเพียงเท่าไรหนอ อริยสาวกจึงจะชื่อว่าเป็นสัมมาทิฏฐิ มีความเห็นดำเนินไป
ตรงแล้ว ประกอบด้วยความเลื่อมใสอันแน่วแน่ในธรรม มาสู่พระสัทธรรมนี้ พวกภิกษุกล่าว
ดูกรท่านผู้มีอายุ พวกกระผมมาจากที่ไกล ก็เพื่อรู้ทั่วถึงเนื้อความแห่งภายิตนี้ ในสำนักของท่าน
พระสารีบุตร ตั้งพวกกระผมขอโอกาส เนื้อความแห่งภายิตนี้ จึงแจ่มแจ้งแก่ท่านพระสารีบุตรเกิด
ภิกษุทั้งหลายได้ฟังต่อท่านพระสารีบุตรแล้ว จักทรงจำไว้ ท่านพระสารีบุตรตอบว่า ถ้าอย่างนั้น
จงฟังเถิด ท่านผู้มีอายุ จงใส่ใจให้ดี เราจักกล่าว ภิกษุพวกนั้นรับคำท่านพระสารีบุตรแล้ว.

[๑๑๑] ท่านพระสารีบุตรได้กล่าวคำนี้ว่า ดูกรท่านผู้มีอายุ เมื่อ**ใดอริยสาวก****รู้ชัดซึ่ง**
อกุศลและรากเหง้าของกุศล รู้ชัดซึ่งกุศลและรากเหง้าของกุศล แม้ด้วยเหตุเพียงเท่านี้ อริยสาวกชื่อว่า
เป็นสัมมาทิฏฐิ มีความเห็นดำเนินไปตรงแล้วประกอบด้วยความเลื่อมใสอันแน่วแน่ในธรรม มาสู่
พระสัทธรรมนี้ ก็อกุศลเป็นไฉน? ได้แก่ ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พูดเท็จ
พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ อหิงสาได้ของผู้อื่น ปองร้ายเขา เห็นผิด อันนี้เรียกว่า
อกุศลแต่ละอย่างๆ รากเหง้าของอกุศลเป็นไฉน? ได้แก่ โลภะ โทสะ โมหะ อันนี้เรียกว่ารากเหง้า
ของอกุศลแต่ละอย่างๆ กุศลเป็นไฉน? ได้แก่ ความเว้นจากฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิด
ในกาม พูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ ไม่อหิงสาได้ของผู้อื่น ไม่ปองร้ายเขา
เห็นชอบ อันนี้เรียกว่า กุศลแต่ละอย่างๆ รากเหง้าของกุศลเป็นไฉน? ได้แก่ อโลภะ อโทสะ
อโมหะ อันนี้เรียกว่า รากเหง้าของกุศลแต่ละอย่างๆ ดูกรท่านผู้มีอายุ เมื่อ**ใด** อริยสาวก**รู้ชัด**
ซึ่งอกุศลและรากเหง้าของอกุศลอย่างนี้ **รู้ชัดซึ่งกุศลและรากเหง้าของกุศลอย่างนี้** เมื่อนั้น ท่านละ
ราคานุสัย บรรเทาปฏิฆานุสัย ถอนทิวฐานุสัย และมานานุสัยว่า เรามีอยู่โดยประการทั้งปวง
ละอวิชชา ยังวิชชาให้เกิดขึ้น ย่อมกระทำที่สุดแห่งทุกข์ในปัจจุบันนี้เทียว แม้ด้วยเหตุเพียงเท่านี้
อริยสาวกชื่อว่า เป็นสัมมาทิฏฐิ มีความเห็นดำเนินไปตรงแล้ว ประกอบด้วยความเลื่อมใสอัน
แน่วแน่ในธรรม มาสู่พระสัทธรรมนี้ = **กัมมัสสกตาสัมมาทิฏฐิ**

[๑๑๒] ภิกษุเหล่านั้นชื่นชม อนุโมทนาภายิตของท่านพระสารีบุตรว่า สาธุ ท่านผู้มีอายุ
แล้วได้ถามปัญหาแก่ท่านพระสารีบุตรต่อไปว่า ดูกรท่านผู้มีอายุ จะพึงมีอยู่หรือปริยายแม้อย่างอื่น
ที่อริยสาวกซึ่งชื่อว่าเป็นสัมมาทิฏฐิ มีความเห็นดำเนินไปตรงแล้ว ประกอบด้วยความเลื่อมใส
อันแน่วแน่ในธรรม มาสู่พระสัทธรรมนี้.

เวลาแสดงธรรม พระพุทธเจ้าจะแสดงอกุศลก่อน
พระสารีบุตรก็แสดงอกุศลก่อน รากเหง้าของอกุศล
แล้วจึงแสดงกุศลและรากเหง้าของกุศล

เวลา โลกะเกิดขึ้นเป็นเหตุให้ทำอกุศลกรรมบทใดกี่ข้อ

	เป็นต้นเหตุให้เกิด	ล่วงกรรมบถ	อภิชฌา	พยาบาท	มัจฉาทิฎฐิ
อภิชฌา	อทินนาทาน กามสุมิฉาจาร มุสาวาท ปีสุณวจา สัมคัปปลาปะ มัจฉาทิฎฐิ	ปาณาติบาต	เป็นบริวาร แห่งเจตนาอื่น ๆ ไม่ใช่กัवलัง กรรมบถโดยเฉพาะ		เป็นบริวาร เจตนาที่ ไม่แน่นอน
พยาบาท	ปาณาติบาต อทินนาทาน มุสาวาท ปีสุณวจา หรุสวาจา สัมคัปปลาปะ	อทินนาทาน			
		กามสุมิฉาจาร			
มัจฉาทิฎฐิ	ทุจจริต ๑๐	มุสาวาท			

โลกะเป็นเหตุให้เกิดอกุศลกรรมบท ๖ ข้อ เว้นปาณาติบาต หรุสวาจา พยาบาท (แต่เป็นโดยอ้อมได้)

โทสะเป็นเหตุให้เกิดอกุศลกรรมบท ๖ ข้อ เว้นกามสุมิฉาจาร มัจฉาทิฎฐิ และอภิชฌา

โมหะ เป็นเหตุให้เกิดอกุศลกรรมบทได้ทุกข้อ

มัจฉาทิฎฐิ (โมหะ) เป็นโทษอย่างยิ่งในอกุศลกรรมบท

ศีล ละอภิชฌา พยาบาท มัจฉาทิฎฐิได้

มัจฉาทิฎฐิ : สาเหตุสำคัญต่อทุจจริต ๑๐

ผู้มีมัจฉาทิฎฐิ : เป็นผู้ไม่ละอายและหวาดกลัวต่อการทำทุจจริต ยิ่งทุจจริตที่ไม่คิดกฎหมายจะกระทำได้เต็มที่ ถ้าจะประกอบการกุศลก็มักเกี่ยวข้องเนื่องกับการหาชื่อเสียง การสังคม และประโยชน์ส่วนตน เป็นกุศลสามัญ(มกุฎวิป) เป็นไปโดยอำนาจค้นหา มานะ ทิฎฐิ

วินิจฉัยอาการ ๕	ธมม	โกฏฐาส	อารมมณ	เวทนา	มูล
๑. ปาณาติบาต	เจตนาเจ.	เป็นกรรมบถ	สังขาร	ทุกข์	โทสะ, โมหะ
๒. อทินนาทาน			สัตว์, สังขาร	เวทนา ๓	โทสะ, โมหะ / โลภะ, โมหะ
๓. กาเมสุมัจฉาจาร			สัตว์/(สังขาร)	สุข, อุเบกขา	โลภะ, โมหะ
๔. มุสาวาท			สัตว์, สังขาร	เวทนา ๓	โทสะ, โมหะ / โลภะ, โมหะ
๕. ปิสุณวาจา			สัตว์	ทุกข์	โทสะ, โมหะ
๖. มรุษวาจา			สัตว์, สังขาร	เวทนา ๓	โทส, โมหะ / โลภะ, โมหะ
๗. สัมผัปปลาปะ			สัตว์, สังขาร	สุข, อุเบกขา	โมหะ
๘. อภิชฌา	เจตสิกที่ประกอบ	สัตว์	ทุกข์		
๙. พยาบาท	เจตนาเจ	เป็นกรรมบถ	สังขาร	สุข, อุเบกขา	โลภะ, โมหะ
๑๐. มัจฉาทิฎฐิ					

ปาณาติบาต มีมูล ๒ คือโทสะ โมหะ เป็นมูลโดยตรง และในขณะที่ฆ่าสัตว์ได้ทุกข์เวทนา มีเจตนาในการจะตัดรอนกระแสชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย คือมีสังขารเป็นอารมณ์

ต้องทำความเข้าใจตรงนี้เพื่อเป็นปัจจัยให้กุศลศีลเกิดขึ้น
รู้ชัดรากเหง้าอกุศล การเข้าไปรู้ชัดจึงจะเข้าไปละต้นตอและเห็นโทษ

มัจฉาทิฎฐิทั้งหลาย พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่าเป็นธรรมะที่มีโทษ

สัมมาทิฐิ

เมื่อได้อริยสาวกรู้ชัดอกุศล รากเหง้าอกุศล รู้ชัดกุศล รากเหง้ากุศล เมื่อนั้น
ท่านก็จะละราคานุสัย กิเลสที่นอนเนื่องคือกามราคะ
บรรเทาปฏิฆานุสัย กิเลสที่นอนเนื่องคือปฏิฆะ
ถอนมานานุสัย กิเลสที่นอนเนื่องคือมานะ ที่เสมอกับทิฐิว่าเป็นเรา
ละอวิชชาได้ ทำวิชาคืออรรหัตตมรรคให้เกิดขึ้น เป็นผู้ทำที่สุดแห่งทุกข์ได้

โลกียสัมมาทิฐิ

กัมมัสสกตาสัมมาทิฐิ
ฉานสัมมาทิฐิ
วิปัสสนาสัมมาทิฐิ
สัจจานุโลมิกญาณ ญาณที่หยั่งรู้โดยสมควรแก่การกำหนดรู้ อริยสัจ

โลกุตตรสัมมาทิฐิ

ปัญญาที่ประกอบในอริยมรรคอริยผล

อกุศลมูล ทั้งหลายมีลักษณะที่เป็นโทษ เป็นปัจจัยเชื่อม โยงต่อกันได้หมด
และยังเป็นปัจจัยข้ามข้ามได้ด้วย เช่นความ โลกเป็นปัจจัยต่ออกุศล
อยากเกิดสุดดี โลกสวรรค์ อยากได้หน้าตาตางตงามจึงถือศีล
เพื่อความ เป็นไปในวัฏฏะอย่างนี้ไม่เรียก สัมมาทิฐิ

สัมมาทิฐิที่จะเข้าสู่ครองแห่งพระสัทธรรม ที่จะบรรลุ โลกุตตรธรรม
ได้ต้องไม่ให้เป็นปัจจัยต่อชั้นอื่น
คนที่ยังปรารถนาการเกิดอยู่ จึงไม่เรียกเป็นสัมมาทิฐิที่สะอาดบริสุทธิ์
แต่มีรากความเห็นผิดฝังแน่น ในใจอยู่ อยากเกิด กลัวการตาย

กายภาวนา

เป็นศิลปะ ในหมวด ปัจจยสันนิสลิตศิลป์และอินทรียสังวรศิลป์
สิ่งแวดล้อมและสุขภาพร่างกาย

ที่จริง ในการดำเนินชีวิตต้องมีสังวรครบทั้ง ๕
เพราะการมีความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทั้ง
หลายเป็นเรื่องของศิลป์

อินทรียสังวรก็คือสติสังวร ในการขยับเขยื้อนนิ่งนอน มีสติสัมปชัญญะ
ในการทำให้กายกรรมวจีกรรมทั้งหลายเป็นไปเรียบร้อยดีงาม
ไม่ให้เกิดบาปเกิด ในการดำเนินชีวิต

ปัจจยสันนิสลิตศิลป์ก็รวมถึงการพิจารณาอาหารว่าเป็นประโยชน์หรือ
เป็นโทษแก่ร่างกายด้วย